

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ РЕЄСТРАЦІЇ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ТА ЇХ ДОКУМЕНТУВАННЯ

Кіберфізичні системи (КФС) - це інтелектуальні системи, що включають інженерно-взаємодіючі мережі фізичних та обчислювальних компонентів [1, с. 5]. Об'єднання цих компонентів у межах єдиної системи дає змогу отримувати якісно нові результати, які можна використовувати для створення широкого спектра принципово нових наукових, технічних та сервісних засобів. Створення та функціонування КФС потребують законодавчого врегулювання та впровадження механізмів державного управління кіберфізичними системами. Тому очевидна необхідність комплексного теоретичного обґрунтування, впровадження правового забезпечення КФС, напрацювання науково обґрунтованих пропозицій з цього питання та рекомендацій, спрямованих на впровадження механізмів державного управління створенням та функціонуванням кіберфізичних систем, подальше вдосконалення правозастосовної практики у цій сфері [2, с. 6].

Завдяки впровадженню КФС можуть бути автоматизовані наступні технологічні процеси в Україні:

- діяльність по виконанню державних функцій та послуг у сфері міграції;
- оформлення і видача громадянам України документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус;
- аналіз міграційної ситуації в Україні, проблем питань пов'язаних із біженцями та іншими категоріями мігрантів,
- ідентифікація громадян України, які втратили документи, що посвідчують особу.

АРМ користувача є інтегрованою складовою сервіс-орієнтованої архітектури інформаційної системи, яка призначена для автоматизації діяльності у сфері реєстрації фізичних осіб та їх документування, включаючи оформлення паспорту громадянина України для виїзду за кордон з безконтактним електронним носієм.

Для оформлення документів СПЗ «Паспорт» повинне функціонувати на автоматизованому робочому місці (АРМ) з комплектом обладнання взяття біометричних даних.

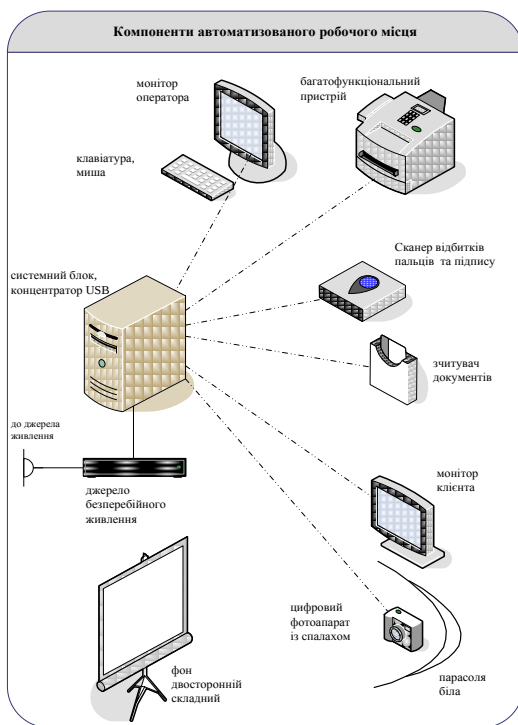
До складу АРМ входять:

- А) засоби взяття біометричних даних фізичних осіб:
 - фотоапарат;
 - біометричний сканер відбитків пальців рук та підпису;
- Б) пристрій зчитування інформації (e-READER) з машинозчитуваної зони документу (MRZ) та безконтактного електронного носія.
- В) багатофункціональний пристрій (принтер + сканер).

Інформація, що містить відомості про особу (персональні дані), повинна захищатись у відповідності до вимог Закону України «Про захист персональних даних». Згідно з статтею 8 Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах»: «...Державні інформаційні ресурси або інформація з обмеженим доступом, вимога щодо захисту якої встановлена законом, повинна оброблятися в системі із застосуванням комплексної системи захисту інформації з підтвердженою відповідністю.

Підтвердження відповідності здійснюється за результатами державної експертизи в порядку, встановленому законодавством...» [3, с. 4].

У відповідності до п.16 Постанови Кабінету міністрів України № 373 від 29.03.2006 «Про затвердження Правил забезпечення захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах»: «...Для забезпечення захисту інформації в системі створюється комплексна система захисту інформації, яка призначається для захисту інформації від несанкціонованих дій з інформацією та спеціального впливу на засоби обробки інформації, який здійснюється шляхом формування фізичних

полів і сигналів та може призвести до порушення її цілісності та несанкціонованого блокування...». Проблема полягає в підтримці балансу між збереженням конфіденційності та захистом персональних даних - і доступністю даних для надання більш якісного обслуговування. Оскільки КФС керують значними обсягами даних, що включають таку конфіденційну інформацію, як здоров'я, стаття, віросповідання і багато інших персональних відомостей, виникають серйозні проблеми захисту персональних даних. Для КФС необхідні політики забезпечення конфіденційності, тому потрібен інструмент знеособлення даних, що дозволяє видаляти персональну інформацію перед обробкою даних системою [4, с. 7].

Таким чином, в зв'язку з бурхливим розвитком КФС та неминучістю такого розвитку постає необхідність приведення національного законодавства України до міжнародних стандартів, покладення на відповідні державні органи чітких повноважень в сфері КФС, ліквідації потенційних інноваційних бар'єрів, встановлених існуючими нормами, недостатніми для функціонування КФС, удосконалення методів та інструментів для сертифікації КФС.

Список використаних джерел

1. Framework for Cyber-Physical Systems Release 1.0 May 2016 Cyber Physical Systems Public Working Group, www.nist.gov.

2. Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27 січня 2016 року "Про Стратегію кібербезпеки України".

3. Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 45, ст.403).

4. Кібербезпека в інформаційному суспільстві, Інформаційно-аналітичний дайджест, № 12 (грудень), Київ – 2017.

УДК 351

ТЕТЯНА ПЕТРІВНА КОЛІСНИК

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційних технологій факультету № 4 Харківського національного університету внутрішніх справ

ВИДИ ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ПОШУКУ

Департамент інформаційно-аналітичної підтримки Національної поліції України є структурним підрозділом центрального органу управління поліції, який здійснює заходи, передбачені законодавством України, що спрямовані на інформаційно-аналітичне та інформаційно-пошукове забезпечення та захист персональних даних при їх обробленні в структурних підрозділах центрального органу управління поліції, міжрегіональних територіальних органах Національної поліції України, територіальних органах поліції в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях, м. Києві, у тому числі їх територіальних (відокремлених) підрозділах [1].

Завдання інформаційного пошуку стосується пошуку інформації в документах, пошуку самих документів, вилучення метаданих з документів, пошуку тексту, фото-, відеоматеріалів, аналізу інформації з гіпертекстових баз даних. Залежно від наявного обсягу первинних даних необхідно розрізняти два напрями пошуку.

Інформаційний пошук – варіант пошуку інформації за наявності анкетних даних, достатніх для ідентифікації особи та перевірки за відомчими обліками, базами даних, відкритими джерелами інформації.

Інформаційно-аналітичний пошук – варіант пошуку інформації за наявності мінімальних даних (електронна адреса, фото, номер телефону тощо), які прямо не можуть вказати на особу, але за допомогою використання джерел інформаційно-аналітичного пошуку можна встановити анкетні дані особи [2, с.4].

Серед основних джерел пошуку інформації про фізичних осіб можна виділити такі: бази даних правоохоронних органів та обліки даних (пошукові системи відкритого типу з інформацією про осіб, що раніше потрапляли в поле зору правоохоронних органів); соціальні мережі; адресні бази; мета пошукові системи; реєстри про власність, розміри доходів, займані посади; сайти з інформацією компрометуючого характеру.